

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 16

DOM
2014-04-02
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
2192-14

Sida 1 (8)

SÖKANDE

EnRival AB, 556689-0207
Kaptensgatan 2 n 19
281 48 Hässleholm

MOTPART

Arbetsförmedlingen
Juridiska avdelningen
113 99 Stockholm

Ombud: Charlotte Lilliestierna Ehrén
Adress som ovan

SAKEN

Ansökan om överprövning enligt lagen om offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrättens avslår Arbetsförmedlingens yrkande om talerätt.

Förvaltningsrätten avslår EnRival AB:s ansökan om överprövning.

KONKURRENSVERKET	
2014-04-02	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

Dok.Id 461027

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

BAKGRUND

Arbetsförmedlingen genomför en upphandling med delvis gemensamt förfrågningsunderlag av en tjänst riktad till arbetssökande kallad "Introduktion till arbete", dnr Af-2013/189319. Tjänsten upphandlas för 75 geografiska leveransområden. Upphandlingen genomförs genom ett förenklat förfarande enligt lagen om offentlig upphandling, LOU. EnRival AB har lämnat anbud i upphandlingen i fråga om 26 av de 75 geografiska leveransområdena¹. EnRivals anbud har förkastats eftersom Arbetsförmedlingen bedömt att bolaget inte uppfyller kraven på ekonomisk ställning.

YRKANDEN M.M.

EnRival yrkar att upphandlingen ska göras om och till stöd för sin talan anför bolaget bl.a. följande. Vid anbudsinslämningen hade bolaget en god kreditvärdighet. Bolaget har uppvisat en grön signal och uppfyllt villkoren. Det har därför inte funnits någon anledning för bolaget att inkomma med kompletterande uppgifter. Något fel har begåtts i Arbetsförmedlingens bedömning eftersom man uppgett att bolaget har en gul signal. Detta har medfört att Arbetsförmedlingen inte har prövat bolagets anbud.

I bolagets anbud finns angivet ett citat från bolagets revisor om en tillfällig likviditetsbrist som rättats till och att det inte föreligger några oegentligheter i bolaget. Det finns således inga skatteskulder eller övriga skulder som kan förändra bolagets finansiella styrka.

---

¹ Avseende leveransområdena Arvika, Hagfors, Halmstad, Helsingborg, Kalmar, Karlshamn, Karlskoga, Karlskrona, Kristianstad, Kristinehamn, Köping, Landskrona, Lidköping, Lindesberg, Lund, Malmö, Skövde, Säffle, Torsby, Trelleborg, Trollhättan, Uddevalla, Värnamo, Ystad, Ängelholm och Örebro.

Arbetsförmedlingens upphandlingsförfråga är otydlig då flertalet andra bolaget har fått gul signal och avslag gällande denna och vid tidigare upphandlingar. Att en komplettering gjorts med ett inlägg från bolagets revisor förändrar inte att bolaget borde känt till att det fanns anmärkningar. Anmärkningarna är gamla, senaste anmärkningen var från den 2 april 2012. EnRival har vunnit tidigare upphandlingar och bolaget har haft samma kreditnivå då och Arbetsförmedlingen har bedömt att bolaget kreditvärdigt. Förfrågningsunderlaget går att tolkas som att det går bra att i efterhand inkomma med kompletteringar. EnRival hänvisar till bilagor.

Arbetsförmedlingen bestrider bifall till bolagets ansökan och yrkar att ansökan om överprövning avslås i sin helhet. Till stöd för sin talan anför Arbetsförmedlingen bl.a. följande. Av utdrag från CreditSafe framgår att EnRival under den period som omfattar datum för anbudsöppning fått gul signal (prövning) samt att anmärkningen avser s.k. a-mål. EnRival hade vid anbudsöppningen sju stycken betalningsanmärkningar föranledda av allmänna mål avseende skulder till staten.

Det framgår tydligt av förfrågningsunderlaget vilka omständigheter som kommer att föranleda en viss färgsignal. EnRival har kunnat förutse att bolagets anbud i vart fall skulle medföra prövning. Att bolaget insett detta stöds av att man i anbudet lämnat kompletterande information. Att bolaget hade betalningsanmärkningar avseende skulder till staten kan knappast ha varit okänt för bolaget.

Arbetsförmedlingen har bedömt att EnRival i anbudet inte gjort sannolikt att bolaget har ekonomisk förmåga att genomföra offererad tjänst. Några revisorsintyg, dokumenterade moderbolags- eller bankgarantier eller liknande har inte lämnats i anbudet. Bolaget har inte heller bifogat dokumentation som visat att skulder till staten reglerats. Det framgår inte av anbudet i viken typ av dokumentation som stöder påståendet om

ekonomisk förmåga, det framgår inte heller om nämnda personer är de som intygar påståendet.

I den nu aktuella upphandlingen har det inte varit aktuellt att begära kompletteringar eller förtydliganden från EnRival eller någon annan anbudslämnare.

Arbetsförmedlingen hemställer att förvaltningsrätten fattar beslut att ansökan om överprövning endast ska anses omfatta de upphandlingar vilka EnRival har lämnat anbud.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för bedömningen

De grundläggande principer som ska iakttas vid all offentlig upphandling är principerna om icke-diskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande. Prövningen i förvaltningsrätten utgör en kontroll av om det på grund av vad sökanden har framfört i målet finns anledning att vidta sådana åtgärder som anges i 16 kap. 6 § LOU.

I punkt 1.3.3. i förfrågningsunderlagets anges bl.a. följande.

Anbudsgivaren **skall** ha en stabil ekonomisk bas. För att försäkra sig om detta använder Arbetsförmedlingen sig av det signalsystem som finns i TendSign och som hämtar uppgifterna från kreditupplysningsföretaget CreditSafe. Genom signalsystemet erhåller anbudsgivarna en färgmarkering utifrån en av Arbetsförmedlingen vald kreditmall.

Prövning (gul signal)

Förekomst av registrerad betalningsanmärkning

Om en anbudsgivare får omdömet "Prövning (gul signal)" **skall** anbudsgivaren, i sitt anbud, för att bedömas kvalificerad och gå vidare till utvärdering göra sannolikt för Arbetsförmedlingen att anbudsgivaren har ekonomisk förmåga att genomföra uppdraget.

Arbetsförmedlingen kan alltid komma att begära in kompletterande upplysningar om den ekonomiska förmågan.

Anbudsgivaren kan nedan lämna kompletterande information om sin ekonomiska förmåga. Om ingen kompletterande information lämnas, anges "ej aktuellt".

Anbudsgivaren rekommenderas att ta en kreditupplysning på sig själv hos CreditSafe innan anbudslämnande.

Arbetsförmedlingens hemställan

Arbetsförmedlingen har i målet hemställt att förvaltningsrätten fattar beslut att ansökan om överprövning endast ska anses omfatta de upphandlingar vilka EnRival har lämnat anbud. Förvaltningsrätten uppfattar hemställan på så sätt att Arbetsförmedlingen yrkar att EnRival inte har talerätt för de leveransområden som EnRival inte lämnat anbud i.

Som ovan nämnts så har EnRival lämnat anbud i fråga om 26 av de 75 geografiska levansområdena. För att en ansökan om överprövning av en offentlig upphandling ska kunna överprövas i sak ska två rekvisit vara uppfyllda: sökanden ska vara en *leverantör* i lagens mening och ska *anse sig* ha lidit skada eller kunna komma att lida skada, jfr 16 kap. 4 § LOU. För talerätt krävs det inte att leverantören har en formell ställning som anbudsgivare eller anbudsansökande i den aktuella upphandlingen, jfr punkt 40 i EU-domstolens dom i mål C-26/03 Stadt Halle. Tröskeln för när ett företag, som uppfyller kriterierna för att utgöra en leverantör, har rätt för att få en ansökan prövad enligt LOU är således mycket låg. Mot denna bakgrund finner förvaltningsrätten att EnRival har talerätt i Arbetsförmedlingens upphandling, Af-2013/189319. Arbetsförmedlingens yrkande om talerätt ska därför avslås.

Förfrågningsunderlagets utformning

EnRival har gjort gällande att förfrågningsunderlaget är otydligt vad gäller kravet på ekonomisk ställning. EnRival har även gjort gällande att förfrågningsunderlaget är otydligt i fråga om komplettering av anbud.

Med transparens avses främst skyldigheten för den upphandlande myndigheten att lämna information om upphandlingen och det praktiska tillvägagångssättet vid denna samt rätten för leverantörer att få tillgång till denna information så att de i förväg känner till vad som gäller vid upphandlingen (prop. 2006/07:128 s. 132). Detta innebär att ett förfrågningsunderlag ska formuleras på ett sådant sätt att samtliga rimligt upplysta och normalt aktsamma anbudsgivare kan få kännedom om den exakta innebörden av tilldelningskriterierna och således tolka dem på samma sätt (C-368/10 Max Havelaar). De skiftande förhållanden som förekommer i det ekonomiska livet göra att även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas under förutsättning att de principer som bär upp LOU och gemenskapsrätten inte träds för när (RÅ 2002 ref. 50).

Förvaltningsrättens gör följande bedömning.

Förvaltningsrätten anser att utformningen av kravet på ekonomisk ställning i punkt 1.3.3. i förfrågningsunderlaget är klar och tydlig. Arbetsförmedlingen har i förfrågningsunderlaget angett vilket system man kommer att använda sig av vid prövning av anbudsgivarnas ekonomiska förmåga. I förfrågningsunderlaget räknas vissa omständigheter upp som medför en viss färgsignal, det beskrivs även när en anbudsgivare ska lämna kompletterande information om sin ekonomiska förmåga. Förvaltningsrätten anser att en leverantör kan, med utgångspunkt i underlaget, skapa sig en bild av möjligheten att lägga ett konkurrenskraftigt anbud. Av

handlingarna i målet framgår inte att EnRival nyttjat möjligheten att ställa frågor till Arbetsförmedlingen om förfrågningsunderlaget uppfattats som oklart i något avseende (jfr punkten 1.2.3.1 i förfrågningsunderlaget). Förvaltningsrätten anser att Arbetsförmedlingens tillvägagångssätt vid utvärdering av den ekonomiska förmågan är förutsägbar och garanterar att samtliga anbudsgivare behandlas lika. De krav som Arbetsförmedlingen ställt upp har en objektiv utformning och diskriminerar ingen leverantör.

Av ordalydelsen i punkten 1.3.3. i förfrågningsunderlaget framgår att Arbetsförmedlingen *kan* komma att begära in kompletterande upplysningar om den ekonomiska förmågan (förvaltningsrättens kursivering). Det finns således i förfrågningsunderlaget en möjlighet för den upphandlande myndigheten att begära kompletterande upplysningar. Någon motsvarande möjlighet för anbudsgivaren återfinns inte. Förvaltningsrätten instämmer inte i EnRivals bedömning att det kan tolkas som att det går bra att i efterhand inkomma med kompletteringar.

Enligt förvaltningsrättens mening har det i målet inte kommit fram att Arbetsförmedlingens ska-krav på ekonomisk ställning eller frågan om komplettering av anbud brister i transparens. Något skäl för ingripande enligt LOU har således inte framkommit på denna grund.

Kravuppfyllnad

Av tilldelningsbeslutets bilaga framgår att EnRivals anbud förkastats eftersom bolaget inte uppfyller kraven på nivån "kreditvärdig" enligt CreditSafe (gul signal) och har efter prövning inte bedömts ha en stabil ekonomisk bas.

Av handlingarna i målet framgår att EnRival, vid Arbetsförmedlingens utvärdering av deras ekonomiska ställning, har registrerade betalningsanmärkningar varför bolaget fått omdömet "prövning (gul signal)" vid

utvärderingen. Av förfrågningsunderlaget framgår då att anbudsgivaren ska göra sannolikt för Arbetsförmedlingen att anbudsgivaren har ekonomisk förmåga att genomföra uppdraget. Detta sker genom att anbudsgivaren lämnar kompletterande information om sin ekonomiska förmåga. Av förfrågningsunderlaget framgår att den ekonomiska förmågan ska styrkas. EnRival har i sitt anbud anfört följande. "En tillfällig likviditetsbrist om löstes och inte har uppstått igen. Likviditeten är idag god och alla skulder betalas i rätt tid" Thomas Axelsson revisor Mazars Hässleholm.

Förvaltningsrätten anser att EnRival i anbudet inte visat att bolaget har ekonomisk förmåga att utföra uppdraget. Påståendet, att alla skulder betalats i rätt tid, visar inte att bolaget har en stabil ekonomisk bas. Bolagets hänvisning till kontakt på Mazars Hässleholm är inte heller tillräckligt för att bolaget ska anses ha visat att de har en stabil ekonomisk bas.

Mot bakgrund av vad som ovan anförts finner förvaltningsrätten att Arbetsförmedlingen genom att förkasta EnRivals anbud från upphandlingen inte brutit mot LOU. EnRivals ansökan om överprövning ska avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1A LOU).

Kaija Hultquist

Kaija Hultquist

Rådman

Sofie Larson har föredragit målet.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nå för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

